

Consiliul de Programare Economică

**Analiza deficitului comercial al economiei românești.
Exemple la nivel sectorial**

București, august-noiembrie 2018

Structura prezentării

1. Specificul deficitului comercial (cu bunuri) al României
2. Dinamica deficitului comercial cu bunuri și servicii și a deficitului balanței veniturilor primare
3. Impactul întreprinderilor ISD asupra soldului balanței comerciale (cu bunuri și servicii) – Raport BNR, 2017.
4. Analiza unor deficite comerciale sectoriale
 - 4.1. Deficitul comercial cu legume
 - 4.2. Impactul potențial al fondurilor (inclusiv europene) alocate în agricultură asupra balanței comerciale
 - 4.3. Deficite specifice exportului de resurse și importului de produse prelucrate
 - 4.4. Deficite specifice comerțului cu medicamente/produse utilizate în sistemul sanitar
5. De ce are nevoie economia României pentru a reduce deficitul comercial?

1. Specificul deficitului comercial (cu bunuri) al României

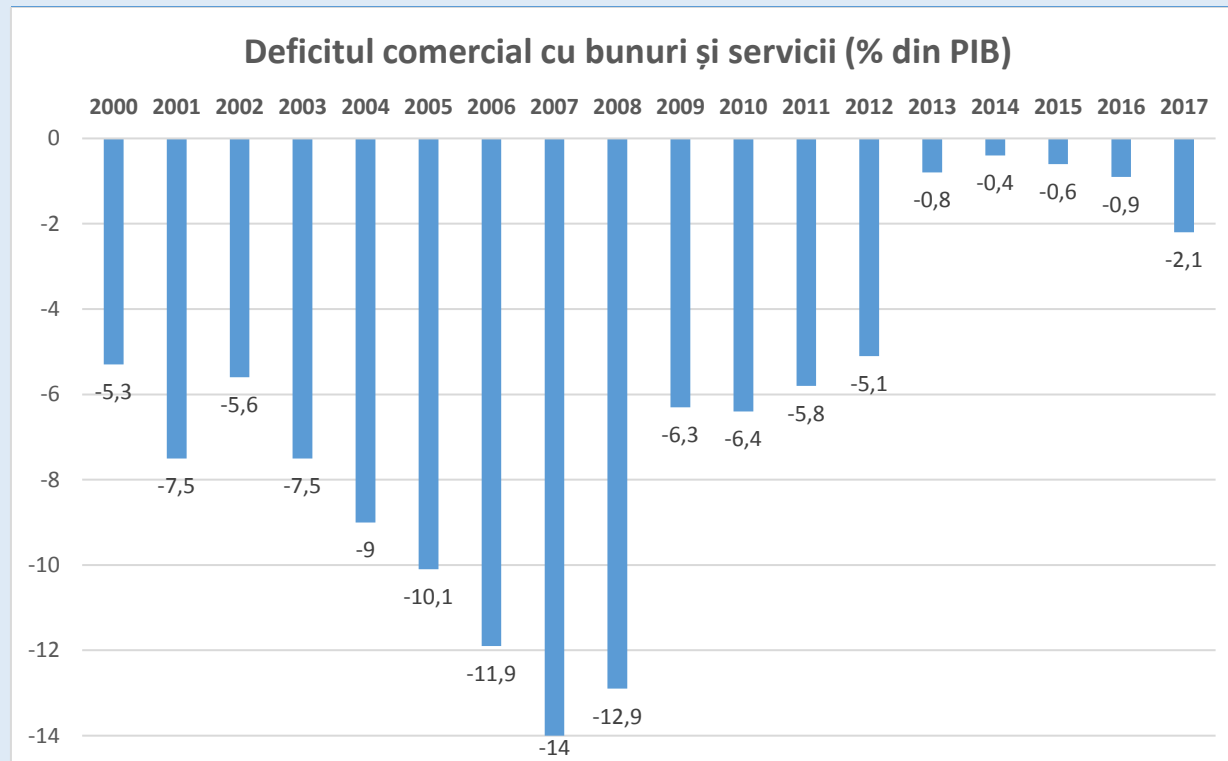
- Deficitul comerțului cu bunuri a fost de 6,9% din PIB în anul 2017, cu 2,9 puncte procentuale mai mare decât nivelul minim din 2013 (4% din PIB), dar sub valorile înregistrate atât înainte de criza economică (peste 16% din PIB în 2007 și 2008). **Peste 50% din deficitul comerțului cu bunuri din 2017 a fost generat de comerțul cu bunuri intermediare** și numai 16% de comerțul cu bunuri de consum (incluzând pe cel cu automobile)
- **Soldul comerțului cu bunuri de consum** este unul de *natură ciclică* – scade în perioadele cu creștere economică ridicată (deoarece veniturile interne și consumul cresc mai mult decât cele externe) și se îmbunătățește (devenind chiar excedentar) în perioadele cu un ritm mai redus de majorare a consumului sau de reducere a acestuia.
 - ✓ deficitul comerțului cu bunuri de consum a crescut de la 1,7% din PIB în 2007 la 2,1% din PIB în 2008
 - ✓ în contextul crizei economice și al relansării lente a economiei, a existat o creștere a surplusului comercial de la 0,3% din PIB în 2009 la 2,6% din PIB în 2013
 - ✓ creșterea veniturilor și diversificarea preferințelor către bunuri de import au generat un deficit de 0,4% din PIB în 2016 și de 1,1% din PIB în 2017

- **Soldul comerțului cu bunuri de capital (de investiții)** are o *componentă ciclică preponderentă*, dar și o *componentă structurală*, aceasta din urmă fiind rezultatul dispariției anumitor ramuri industriale interne producătoare de utilaje/instalații etc.
 - ✓ creșterea economică anterioară crizei s-a reflectat în majorarea deficitului cu bunuri de capital la 5,3% din PIB în 2007
 - ✓ deficitul a atins un minimum de 1% din PIB în anul 2010 ca urmare a reducerii semnificative a investițiilor și a cererii de bunuri de capital (inclusiv din import)
 - ✓ relansarea economică, dar și creșterea absorbției de fonduri europene au condus la majorarea cererii de bunuri de capital și la creșterea, respectiv stabilizarea deficitului la aproximativ 2% din PIB.

- **Soldul comerțului cu bunuri intermediare** are cea mai mare importanță în soldul total al comerțului cu bunuri, caracterizându-se printr-o *componentă structurală mai pregnantă comparativ cu cea ciclică*.
 - ✓ a fost de cel puțin 9,3% din PIB în perioada 2005-2008, după care s-a redus la aproximativ 7% din PIB în 2012, ca urmare a unei cereri interne mai scăzute
 - ✓ datorită unor investiții străine directe în producția de componente pentru industria auto (precum investiția Daimler în cutii viteză), deficitul comerțului cu bunuri intermediare a atins un nivel minim de 3,2% din PIB în 2016
 - ✓ *componenta structurală* este influențată, printre altele, de importurile de combustibili (4 miliarde de euro în anul 2017, numai importurile de uleiuri de petrol, coduri 2709 și 2710) și de importurile de anumite produse chimice, în contextul reducerii activității petrochimice în economia României
 - ✓ *componenta ciclică* este rezultatul importurilor de materiale/componente și a exporturilor acestora în concordanță cu dinamica producției industriale. De altfel, sectorul auto din România (cu excepția Dacia și Ford) se bazează pe realizarea și exportul de componente, în condițiile importării materialelor necesare acestora

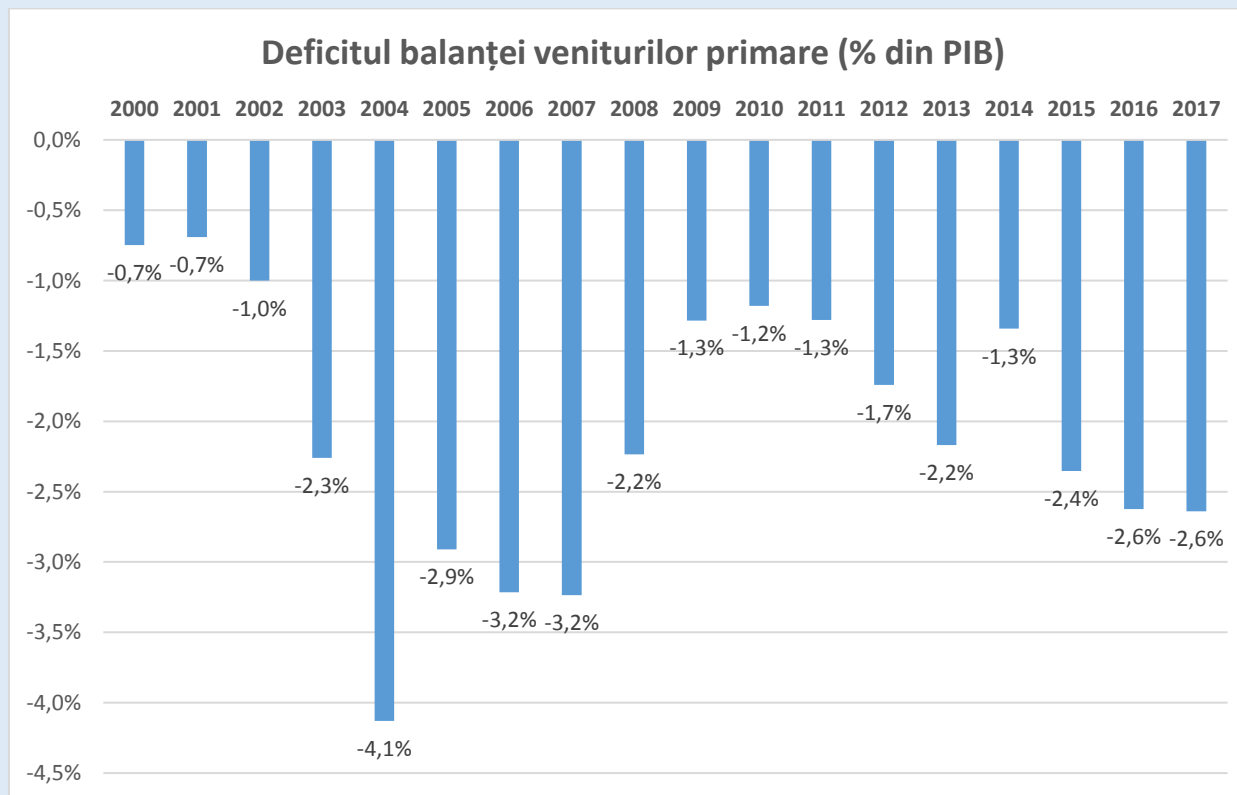
2. Dinamica deficitului comercial cu bunuri și servicii și a deficitului balanței veniturilor primare

- Într-o economie deschisă orice majorare a veniturilor interne, consumului și cererii agregate conduce atât la stimularea producției interne, cât și a importurilor de bunuri și servicii.
- Pentru ca de măsurile de creștere a veniturilor să beneficieze producătorii autohtoni este nevoie de o elasticitate ridicată a producției interne, respectiv de investiții (străine și autohtone) în sectoarele vizate de către comenzile suplimentare.
- În caz contrar, importurile vor acoperi o parte semnificativă a cererii interne suplimentare, astfel că efectul multiplicator al măsurilor expansioniste din economie va fi mai redus.
- Deficitul comerțului cu bunuri al României (6,5% din PIB în 2017, peste 50% cu bunuri intermediare) a fost compensat parțial de un surplus al balanței serviciilor rezultând un deficit comercial total de 2,1% din PIB (Eurostat) – creștere față de anul precedent, dar departe de nivelurile înregistrate în perioada 2000-2012.

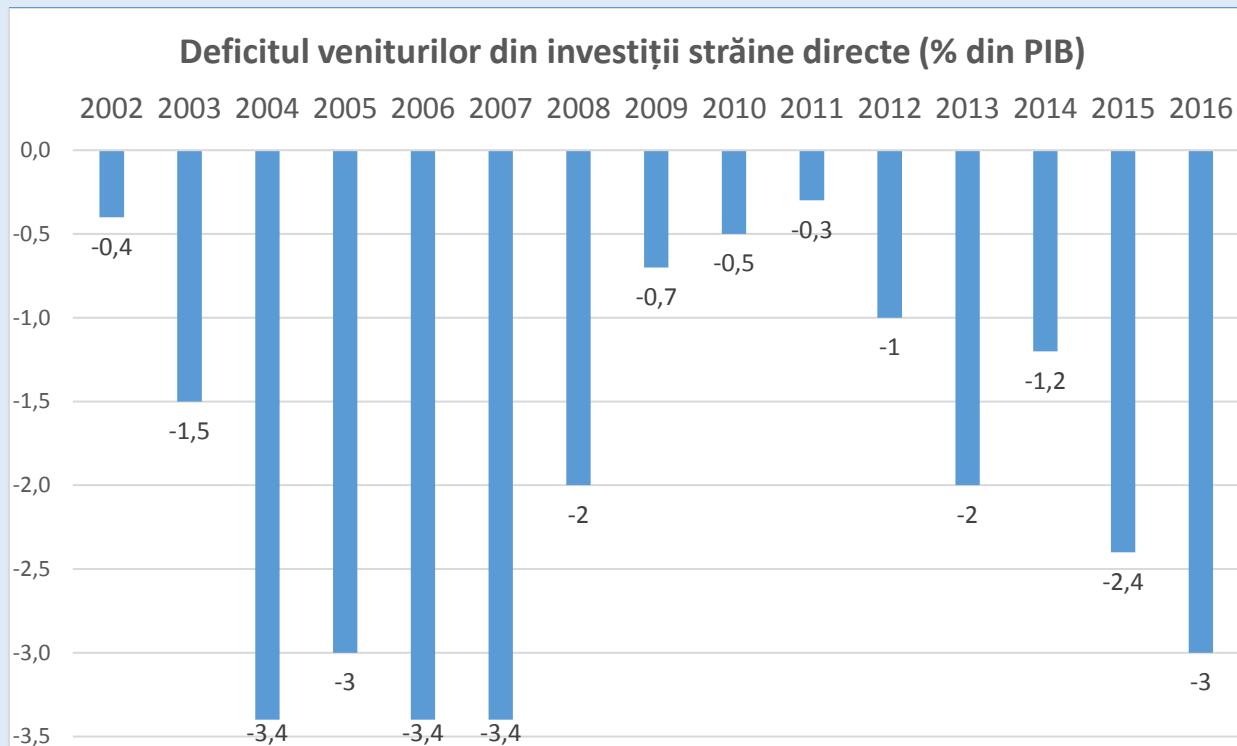
- Din perspectiva pragului de alertă european privind deficitul de cont curent (4% din PIB medie pe 3 ani, conform Comisiei Europene), contează dinamica deficitului comercial, dar și a soldului celorlalte două componente – balanța veniturilor primare și balanța transferurilor.

- În 2017 deficitul balanței veniturilor primare a fost de 2,6% din PIB, în timp ce surplusul balanței veniturilor secundare a fost de 1,5% din PIB, rezultând un **deficit de cont curent de 3,2% din PIB.**

- Nivelul deficitului de cont curent din 2017 a fost compensat în totalitate din fluxuri de capital negeneratoare de datorie – investiții străine directe (2,5% din PIB) și fonduri europene specifice investițiilor (1,2% din PIB).
- Dacă înainte de 2008 deficitul de cont curent era generat în cea mai mare măsură de deficitul comerțului cu bunuri și servicii, începând cu 2013 există o contribuție majoritară a soldului negativ al balanței veniturilor primare.
- Majorarea cererii interne din România (începând cu anul 2013) a generat o creștere relativ mai redusă a deficitului comerțului cu bunuri și servicii comparativ cu deficitul veniturilor primare, respectiv cu deficitul veniturilor din investiții străine directe (conform rapoartelor BNR privind balanța de plăți 2002-2016).

- Sporirea veniturilor interne s-a reflectat într-o mai mare măsură în creșterea încasărilor și profiturilor companiilor multinaționale, respectiv în repatrierea externă a unor sume mai mari (în special profituri realizate intern).

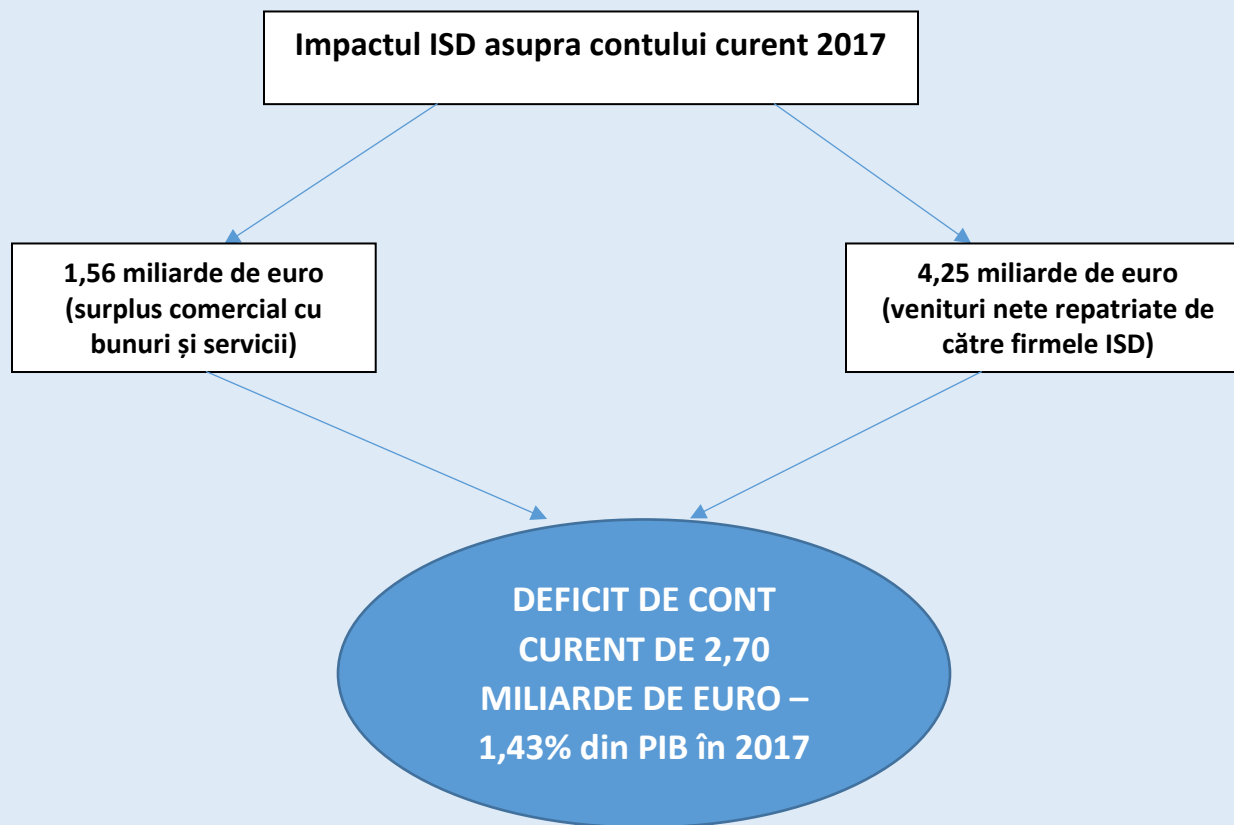

3. Impactul întreprinderilor ISD asupra soldului balanței comerciale (cu bunuri și servicii) Raport BNR, 2017

- Stocul ISD a fost de 75,85 mld euro la sfârșitul anului 2017 (59% - Investiții greenfield) – 32% în industria prelucrătoare, 15,3% în construcții și tranzacții imobiliare, 13,8% în comerț și 12,4% în intermediari financiare și asigurări
- Întreprinderile ISD din România au înregistrat **un deficit comercial total cu bunuri de 3,44 miliarde de euro** și un **surplus comercial total cu servicii de 5 miliarde de euro** rezultând un **surplus comercial cu bunuri și servicii de 1,56 miliarde de euro**
- Întreprinderile ISD au realizat 73,4% dintre exporturile totale cu bunuri și 53% din exporturile totale de servicii, respectiv 66% din importurile totale de bunuri și 48% din importurile totale de servicii

Principalele domenii cu ISD care accentuează deficitul balanței comerciale	Pondere în total stoc ISD 2017 (%)	Soldul balanței comerciale – 2017 (mld euro)
1. Comerț	13,8	-11,03
2. Prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice	6,4	-1,17
3. Alimente, băuturi și tutun	3,3	-0,75
4. ITC	4,1	-0,35
5. Construcții și tranzacții imobiliare	15,3	-0,17
Principalele domenii cu ISD care reduc deficitul balanței comerciale	Pondere în total stoc ISD 2017 (%)	Soldul balanței comerciale – 2017 (mld euro)
1. Mijloace de transport	7,4	+4,44
2. Servicii de prelucrare a bunurilor	-	+1,94
3. Servicii ITC	-	+1,93
4. Mașini, utilaje și echipamente	2,3	+1,56
5. Metalurgie	4,2	+1,51
6. Transport rutier de marfuri	1,6	+1,22
7. Fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	1,8	+1,12
8. Textile, confecții și pielărie	1,4	+0,94
9. Fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice	2,4	+0,57

- În anul 2017 întreprinderile ISD din România au generat un deficit de cont curent de 2,70 miliarde de euro, în condițiile în care repatrierile de venituri (în special profituri) au fost de aproximativ 3 ori mai mari decât surplusul comercial cu bunuri și servicii

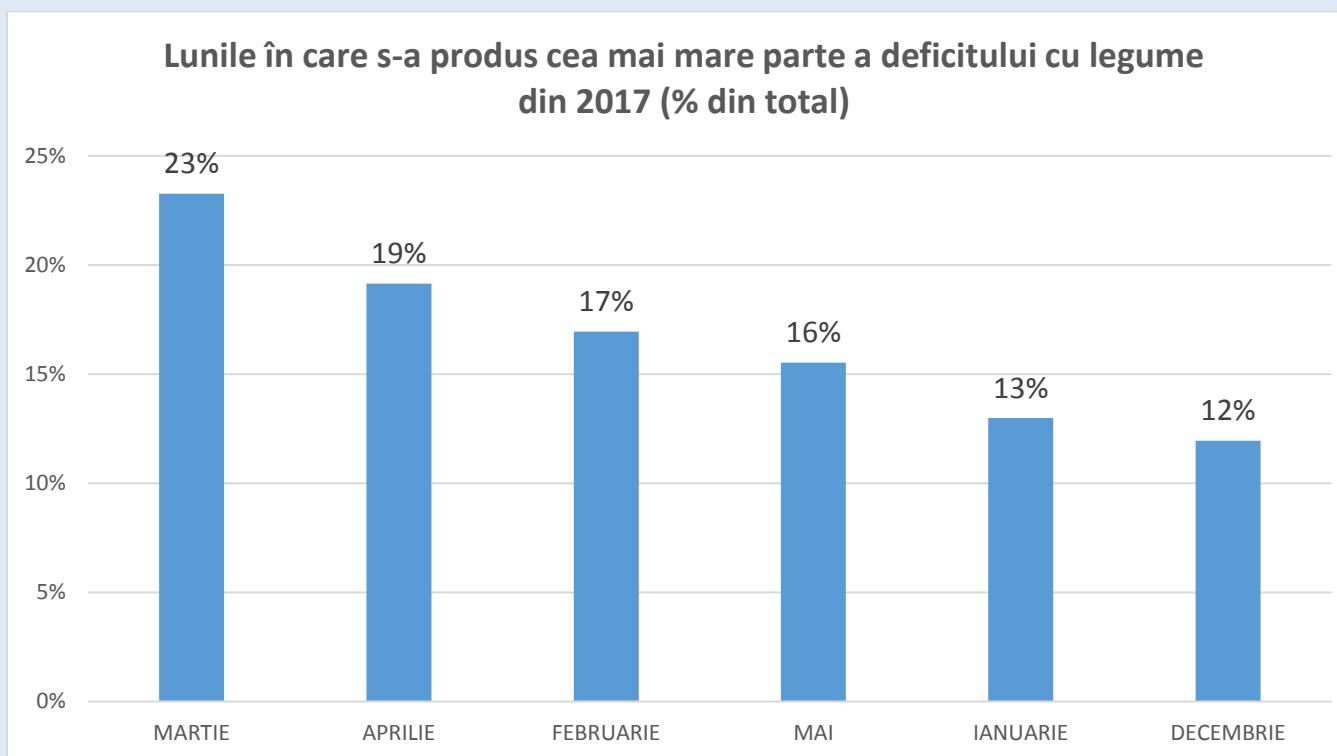

4. Analiza unor deficite comerciale sectoriale

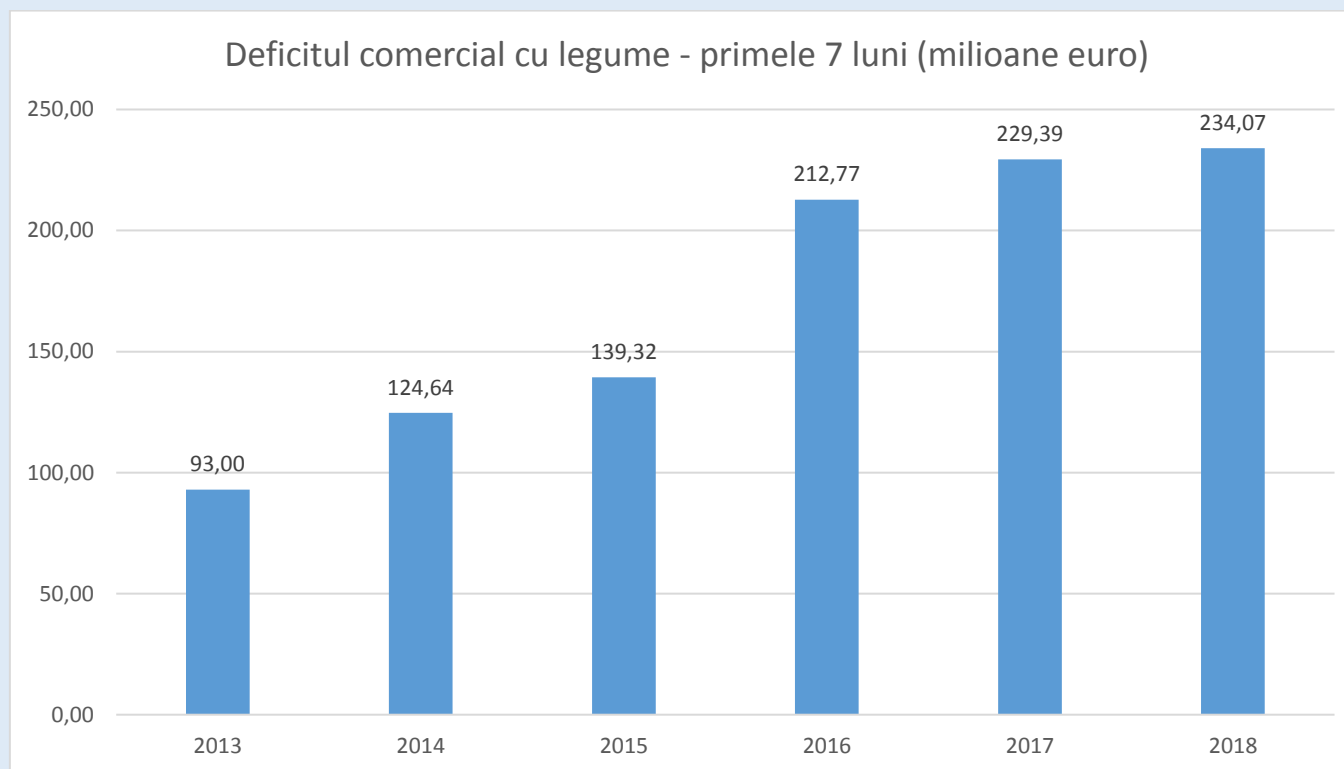
4.1. Deficitul comercial cu legume

- În 2017 **deficitul grupei de legume a fost de 270 milioane de euro**, reprezentând aproximativ 2,1% din deficitul comercial total și 12% din deficitul comercial cu produse alimentare (exclusiv animale vii, cereale)
- Deși deficitul comercial pe grupa de fructe este cu aproximativ 50% mai ridicat decât cel aferent legumelor, singurele măsuri care pot genera efecte pozitive asupra producției și exporturilor în următorii 5 ani se referă la investițiile în depozite frigorifice pentru depozitarea producției în vederea desfacerii acesteia iarna și primăvara
- **Deficitul comercial cu legume a crescut cu 172 milioane de euro în numai 3 ani (2013-2016)**, ca urmare a reducerii TVA la alimente și a creșterii veniturilor din economie, iar în 2017 s-a redus cu 3% față de anul precedent

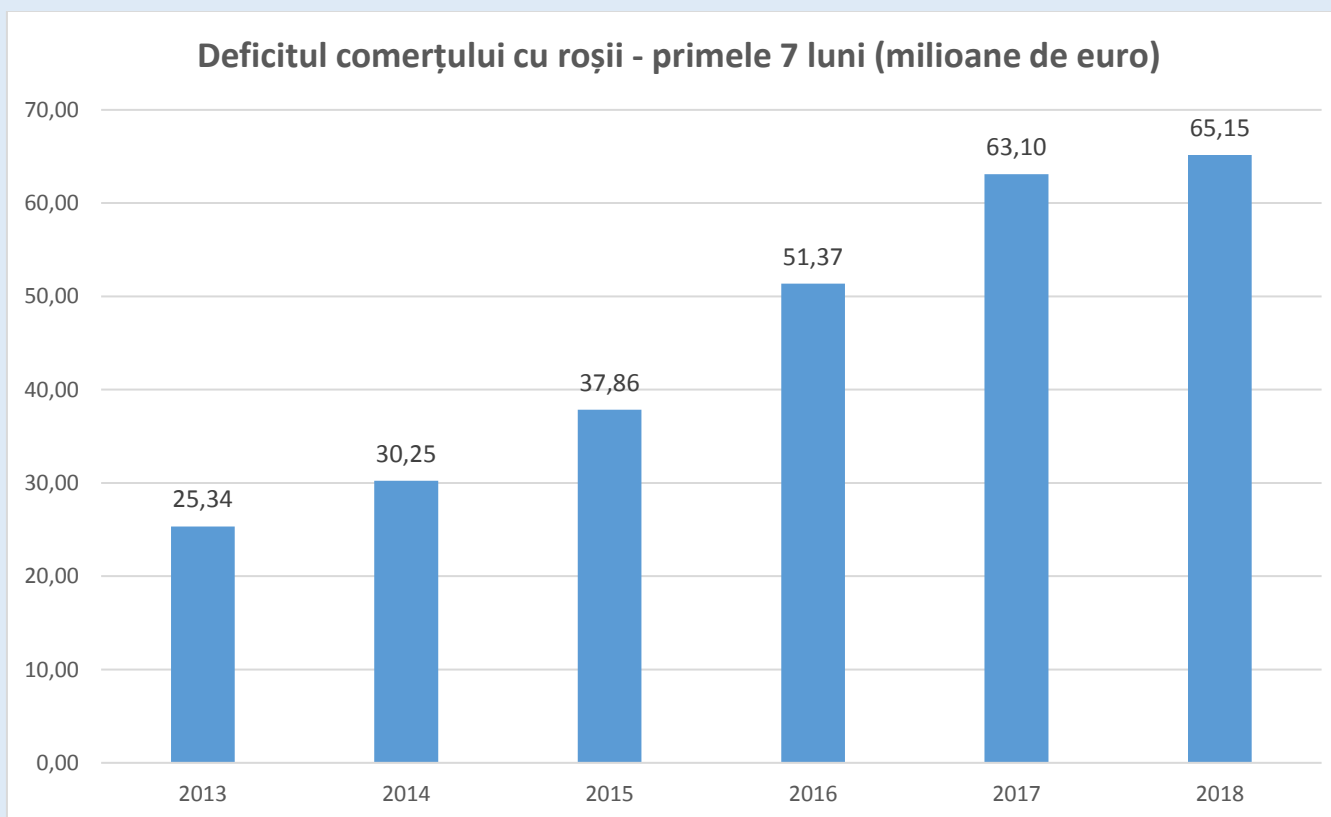
- **Deficitul comercial cu legume a fost realizat în totalitate în numai jumătate de an – lunile ianuarie-mai + luna decembrie 2017 (cel puțin 35 milioane de euro lunar), în timp ce excedentul din lunile iulie-august-septembrie a compensat deficitul din lunile iunie-octombrie-noiembrie**
- Consumul de legume crește în mod automat primăvara, numai că, de regulă, oferta internă este redusă, ea crescând abia la începutul verii...

- Deficitul comercial cu legume este influențat în mod decisiv de condițiile climaterice, România reușind să exporte mai mult decât importă numai 2-3 luni pe an – luni de vară, respectiv prima lună de toamnă
- Comparând primele 7 luni din 2018 cu primele 7 luni din anul anterior a rezultat o creștere a deficitului comerțului cu legume de 2% la un nivel de 234 milioane de euro (3,35% din deficitul comercial total al României pentru perioada ianuarie-iulie 2018)

- Din grupa de legume, cea mai importantă contribuție la deficit o are subgrupa de tomate – 25% în 2016 și 31% în 2017
- Din păcate, în ciuda creșterii producției autohtone de roșii (programul de tomate) deficitul comercial cu roșii s-a accentuat cu 14 milioane de euro în primele 7 luni din 2018 comparativ cu primele 7 luni din 2016

- Ca o regulă a ultimilor 5 ani analizați, jumătate din deficitul comercial cu roșii a fost realizat în numai 3 luni (lunile de primăvară), dovadă a faptului că producătorii autohtoni nu reușesc să ofere pe piață respectivele legume atunci când cererea consumatorilor începe să crească.
- Deficitul comercial cu roșii a fost mai redus cu 2,3 milioane de euro în lunile iunie și iulie 2018 comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, dovadă a faptului că a crescut numărul beneficiarilor respectivului program.
- În concluzie, programul pentru tomate a stimulat producția autohtonă, dar nu în ritmul în care s-a majorat cererea internă. Are efecte doar începând din luna iunie până în septembrie, deoarece odată cu scăderea temperaturilor producția se reduce semnificativ și cresc importurile

- Este nevoie de o măsură complementară de sprijin pentru legumicultori – **schemă de ajutor pentru serele/solariile încălzite pe timpul anotimpului rece.**
- Dacă legumele românești ar ajunge pe piețe cu cel puțin două luni înainte decât în mod normal, atunci s-ar putea reduce, într-o primă fază, cu 30% deficitul comerțului cu legume, iar extinderea suprafețelor încălzite ar putea conduce la reducerea semnificativă a deficitului.
- **Schema de ajutor** pentru realizarea de sere/solarii încălzite pe timpul perioadei reci sprijină nu doar producția de roșii, ci și pe cea de ardei, castraveți, ceapă etc. care contribuie de asemenea la deficitul comercial. Aproximativ 60% din acesta este realizat de comerțul cu roșii, ardei, castraveți, ceapă, usturoi și morcovi.

Tipuri de legume	Deficitul comercial (milioane euro) 2017	Deficitul comercial (% din total legume) 2017
ROSII	84,1	31,2%
ARDEI	31,9	11,8%
CARTOFI	18,6	6,9%
CASTRAVETI	14,1	5,2%
CEAPA	12,1	4,5%
USTUROI	11,7	4,3%
AMESTEC DE LEGUME CONGELATE	10,9	4,0%
CONOPIDA SI BROCOLI	6,4	2,4%
MORCOVI SI ALBITURA	6,4	2,4%
SALATA	5,1	1,9%
CONSERVE ROSII	4,6	1,7%
VARZA	4,4	1,7%
VINETE	4,3	1,6%

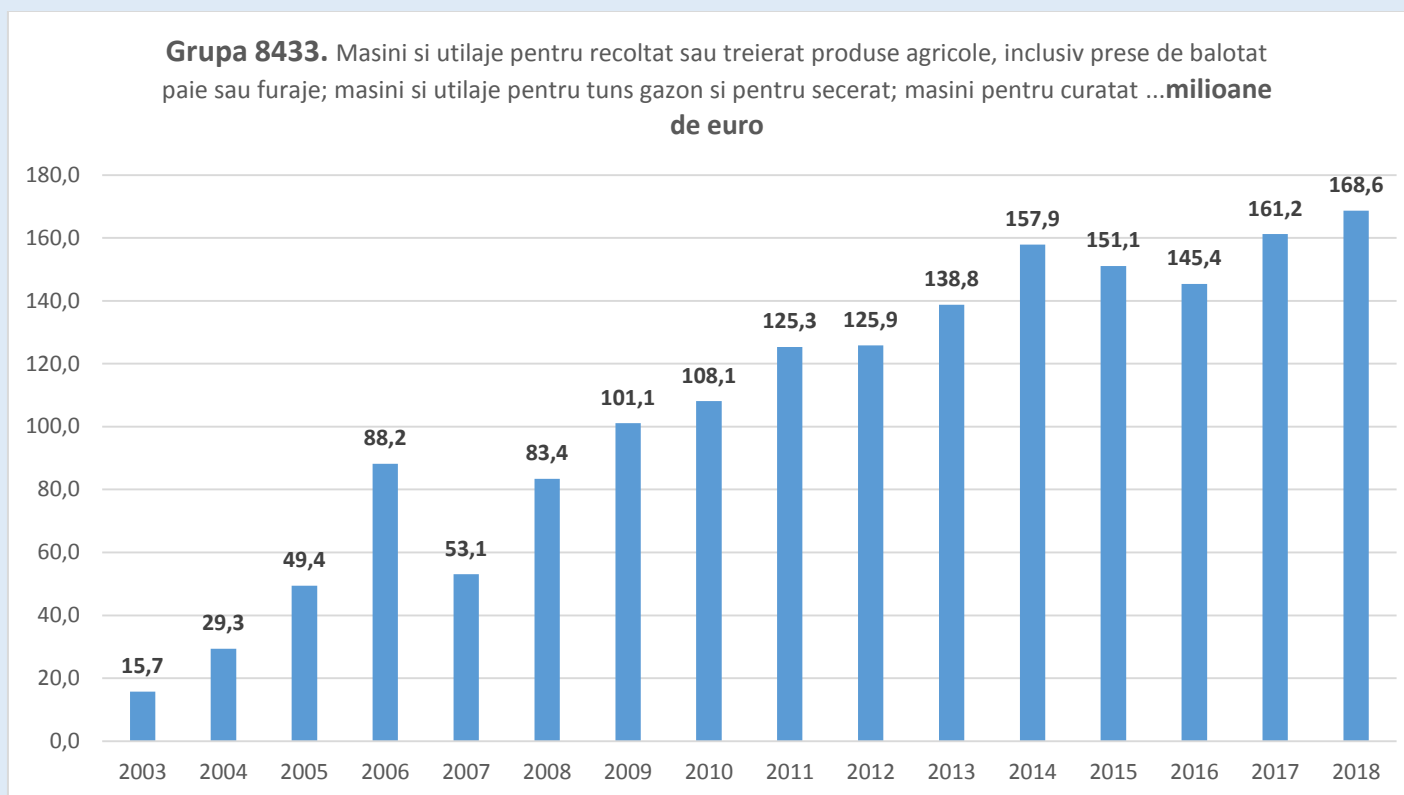
- Pentru anumite legume produse toamna (cartofi, conopidă, morcovi, varză, ceapă, usturoi, dovlecei) este nevoie de realizarea unor **depozite frigorifice în cele mai importante bazine legumicole din țară** în vederea depozitării și desfacerii acestora în anotimpul rece.

4.2. Impactul potențial al fondurilor (inclusiv europene) alocate în agricultură asupra balanței comerciale

- Din păcate, cheltuielile curente ale fermierilor, dar și cheltuielile de investiții ale acestora (inclusiv cele finanțate din bani europeni) sunt direcționate din ce în ce mai mult către bunuri importate, ceea ce accentuează deficitului balanței comerciale
- Economia va câștiga mai puțin de pe urma cheltuielilor suplimentare realizate în agricultură
- Următoarele 5 grupe de bunuri (corelate cu activitatea agricolă) au înregistrat un deficit comercial de aproximativ 5 miliarde de euro numai în ultimii 5 ani

Deficite comerciale ale grupei 8433 – Masini si utilaje pentru recoltat sau treierat produse agricole, inclusiv prese de balotat paie sau furaje; masini si utilaje pentru tuns gazon si pentru secerat; masini pentru curatat...

- Deficitul comercial al grupei 8433 a fost de 161,2 milioane de euro în 2017 (1,34% din deficitul comercial cu bunuri), respectiv de 168,6 milioane de euro în primele șapte luni ale anului 2018 (2,37% din deficitul comercial cu bunuri din ianuarie-iulie 2018)
- În ultimii 15 ani s-a înregistrat un deficit comercial de 1,7 miliarde de euro al grupei 8433, jumătate din acesta realizându-se în ultimii 5 ani

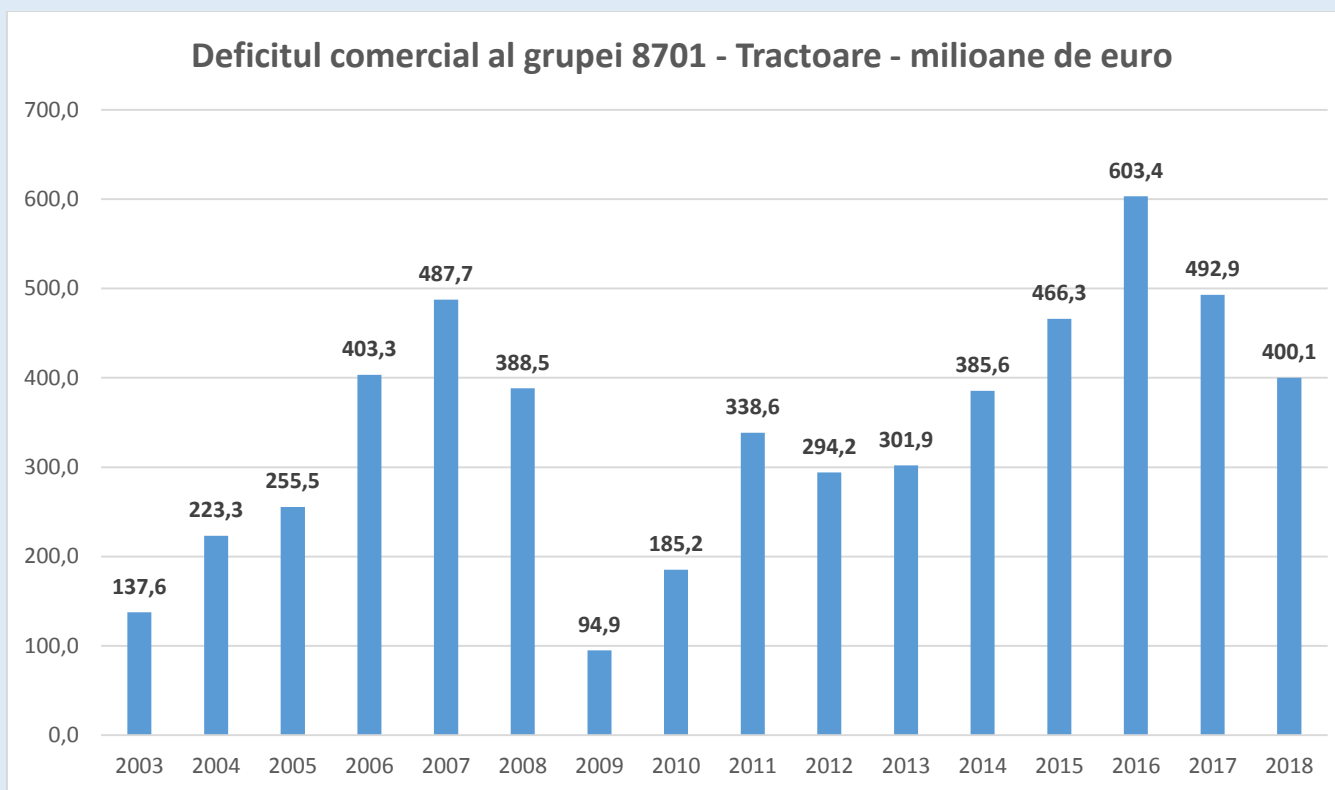

- Aproximativ 60% din deficitul grupei 8433 este rezultatul deficitului comercial cu **combine pentru recoltat și treierat** (aproximativ 100 de milioane de euro în primele 7 luni din 2018, peste valorile anuale înregistrate vreodată!), 16% constituie deficit cu **componente pentru utilaje agricole** (între 27 și 33 de milioane de euro în ultimii 6 ani), iar a treia categorie a fost cea privind **mașinile și utilajele pentru tuns gazon** (deficit de 14 milioane de euro în 2017)

% din deficitul comercial al 8433	Combine pentru recoltat și treierat	Compo nente utilaje agricole	Mașini și utilaje pentru tuns gazon	Secerăt ori, inclusiv barele de tăiat care se monteaz ă pe tractor	Alte mașini și utilaje de cosit	Recoltat oare pentru furaje	Prese de balotat paie sau furaje, inclusiv prese colectoa re	Alte mașini și utilaje pentru treierat	Mașini pentru recoltat tubercul i sau rădăcini
2003	61%	8%	6%	3%	4%	5%	5%	2%	3%
2004	63%	12%	4%	2%	4%	5%	5%	1%	1%
2005	68%	8%	-1%	4%	9%	5%	3%	0%	1%
2006	59%	9%	3%	3%	10%	6%	3%	0%	5%
2007	59%	9%	4%	2%	7%	9%	5%	1%	1%
2008	58%	12%	3%	5%	6%	7%	3%	3%	1%
2009	64%	12%	3%	4%	2%	6%	2%	5%	1%
2010	65%	10%	4%	4%	3%	5%	2%	3%	2%
2011	60%	12%	4%	4%	4%	7%	2%	4%	1%
2012	55%	16%	3%	4%	3%	8%	2%	3%	2%
2013	53%	24%	3%	2%	3%	6%	3%	3%	1%
2014	58%	20%	3%	4%	2%	4%	2%	4%	1%
2015	52%	23%	5%	3%	3%	5%	2%	4%	0%
2016	56%	19%	6%	4%	3%	3%	3%	4%	2%
2017	54%	16%	9%	7%	4%	4%	2%	4%	3%
2018	59%	16%	6%	5%	3%	3%	3%	3%	1%

Deficite comerciale ale grupei 8701 - Tractoare (cu excepția cărucioarelor-tractoare de la poziția 8709)

- Deficitul comercial al grupei 8701 a fost de **493 milioane de euro în 2017** (4,1% din deficitul comercial cu bunuri), respectiv de 400 milioane de euro în primele șapte luni ale anului 2018 (5,7% din deficitul comercial cu bunuri din ianuarie-iulie 2018)
- **În ultimii 15 ani s-a înregistrat un deficit comercial de 5,45 miliarde de euro al grupei 8701**, aproximativ jumătate din acesta realizându-se în ultimii 6 ani
- Deficitul comercial cu tractoare a fost influențat de situația economică de ansamblu, acesta reducându-se semnificativ în anii de recesiune economică și crescând odată cu fondurile europene (inclusiv subvențiile) de care au beneficiat fermierii
- În 2017 România a importat componente ale grupei 8701 de 540 milioane de euro (95% din țările UE) și a exportat bunuri în valoare de 46 milioane de euro

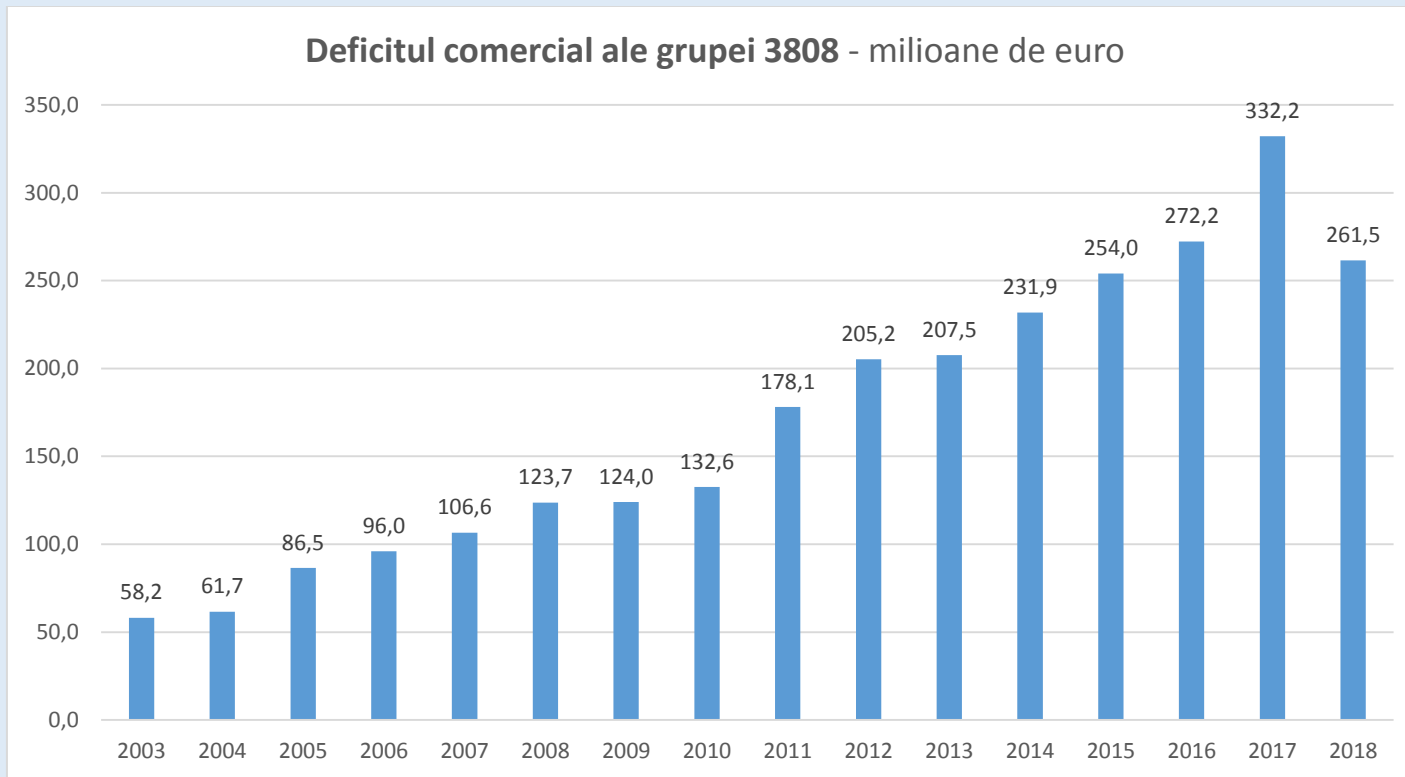
- În 2017 68% din deficitul comercial al grupei 8701 a fost rezultatul comerțului cu tractoare rutiere pentru semiremorci, deficitul total din ultimii 15 ani fiind de 4 miliarde de euro
- 29% din deficitul grupei 8701 înregistrat în 2017 a fost generat de comerțul cu tractoare agricole și forestiere – 1,3 miliarde de euro deficit în ultimii 15 ani, din care jumătate în ultimii 6 ani

- Peste 60% din deficitul cu tractoare agricole a vizat comerțul cu tractoare de cel puțin 90 KW, iar aproximativ 95% din acest deficit a vizat comerțul cu tractoare noi
- Restul deficitului (3%) a fost rezultatul comerțului cu motocultoare și tractoare cu șenile

	Tractoare rutiere pentru semiremorci (% din deficitul comercial al 8701)	Tractoare agricole și forestiere (% din deficitul comercial al 8701)
2003	95%	5%
2004	93%	7%
2005	87%	12%
2006	83%	16%
2007	85%	13%
2008	79%	19%
2009	27%	69%
2010	49%	49%
2011	63%	35%
2012	63%	34%
2013	67%	32%
2014	73%	25%
2015	78%	20%
2016	76%	22%
2017	68%	29%
2018	68%	27%

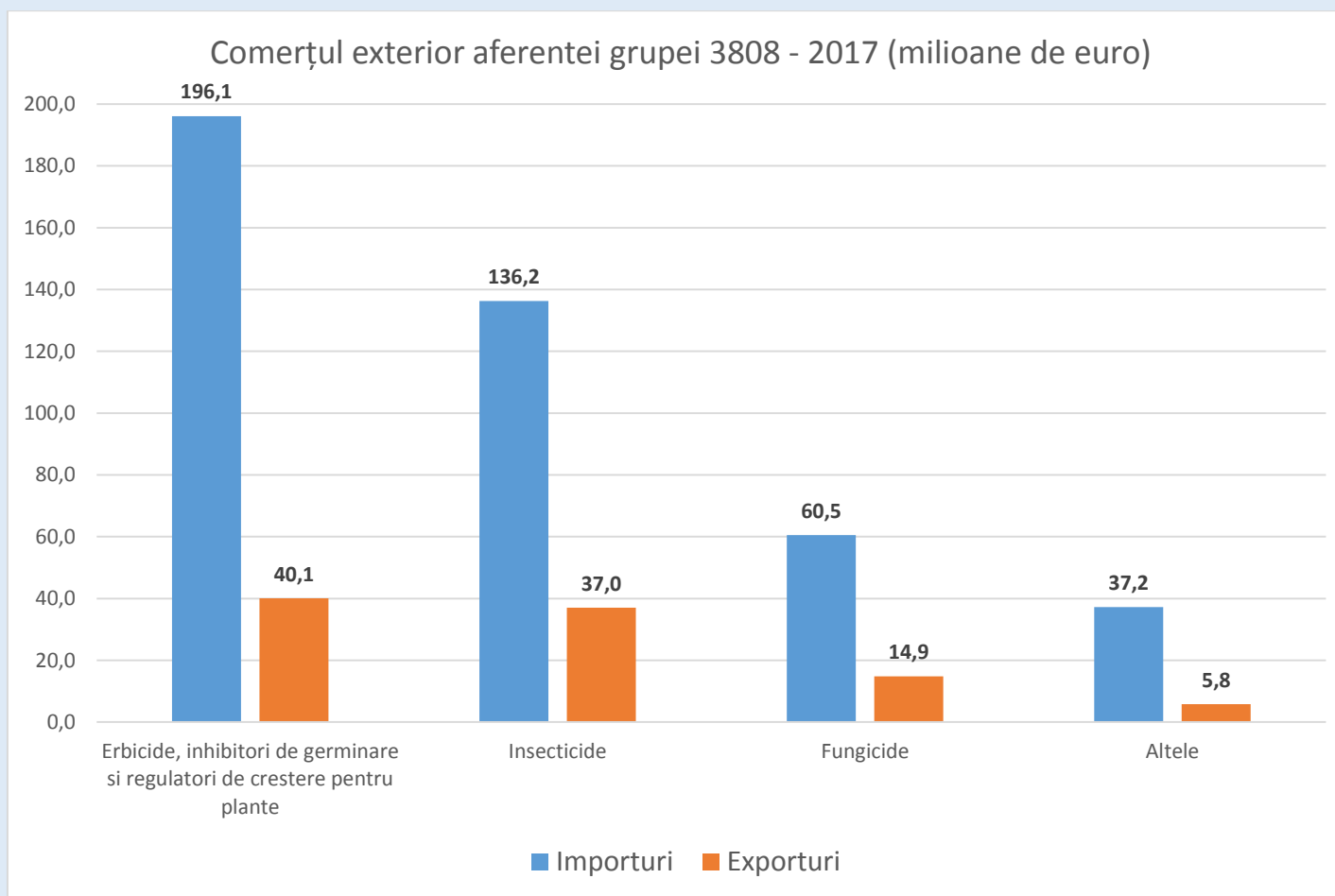
Deficite comerciale ale grupei 3808 - Insecticide, rodenticide, fungicide, erbicide, inhibitori de germinare si regulatori de crestere pentru plante, dezinfectanti si produse similare, prezentate in forme sau ambalaje

- **Deficitul comercial al grupei 3808 a fost de 332 milioane de euro în 2017** (2,8% din deficitul comercial cu bunuri), respectiv de 261 milioane de euro în primele șapte luni ale anului 2018 (3,7% din deficitul comercial cu bunuri din ianuarie-iulie 2018)
- În ultimii 15 ani s-a înregistrat un **deficit comercial de 2,73 miliarde de euro** al grupei 3808, aproximativ jumătate din acesta realizându-se în ultimii 5 ani

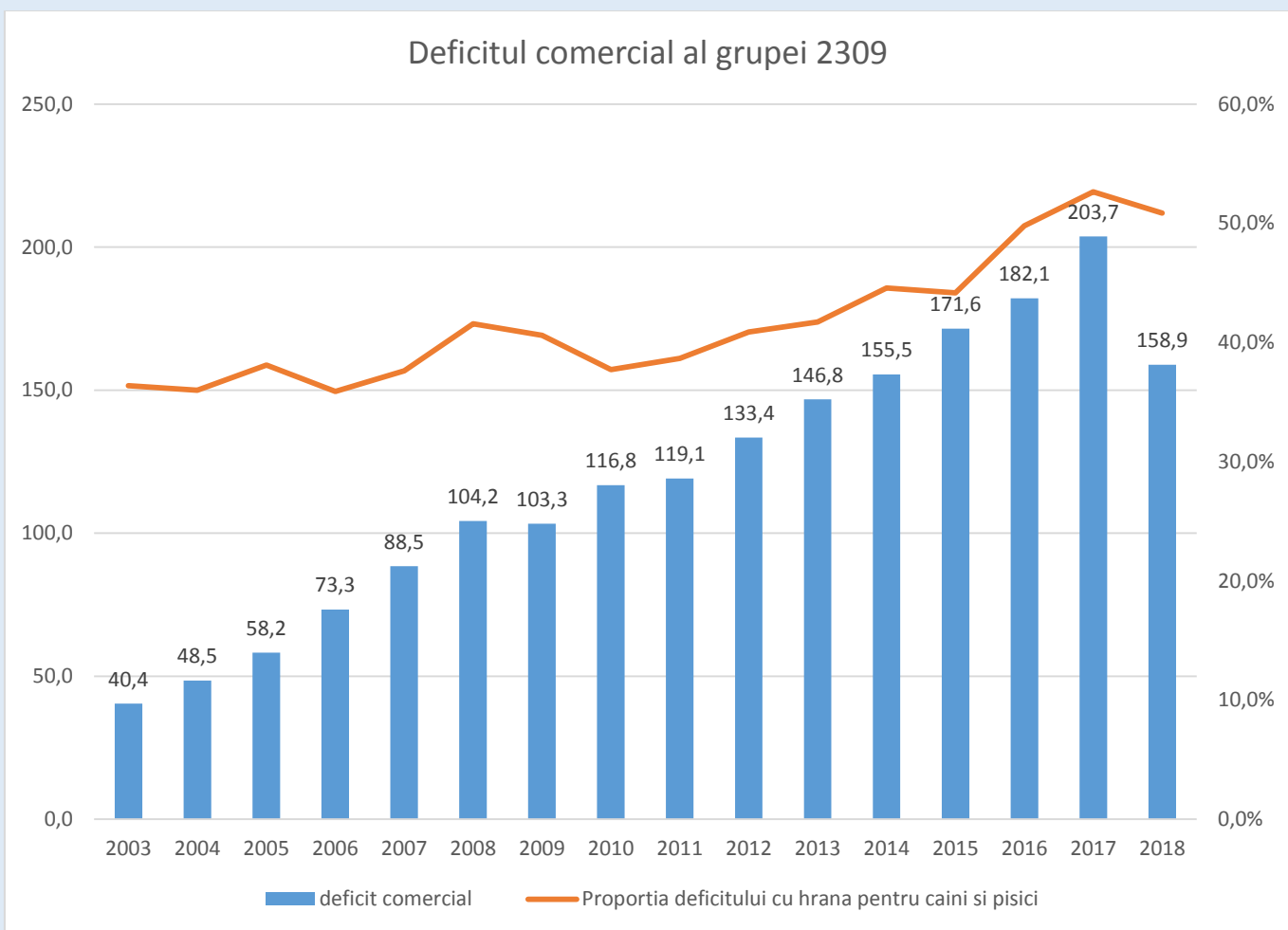
- În 2017 importurile au fost de 430 milioane de euro (94% din țările UE), iar exporturile au însumat 98 milioane de euro (75% către țările UE)

- 46% din importurile totale au fost de erbicide, inhibitori de germinare si regulatori de crestere pentru plante, iar 32% au fost importuri de insecticide

Deficitul comercial al Grupei 2309. Preparate de tipul celor folosite pentru hrana animalelor

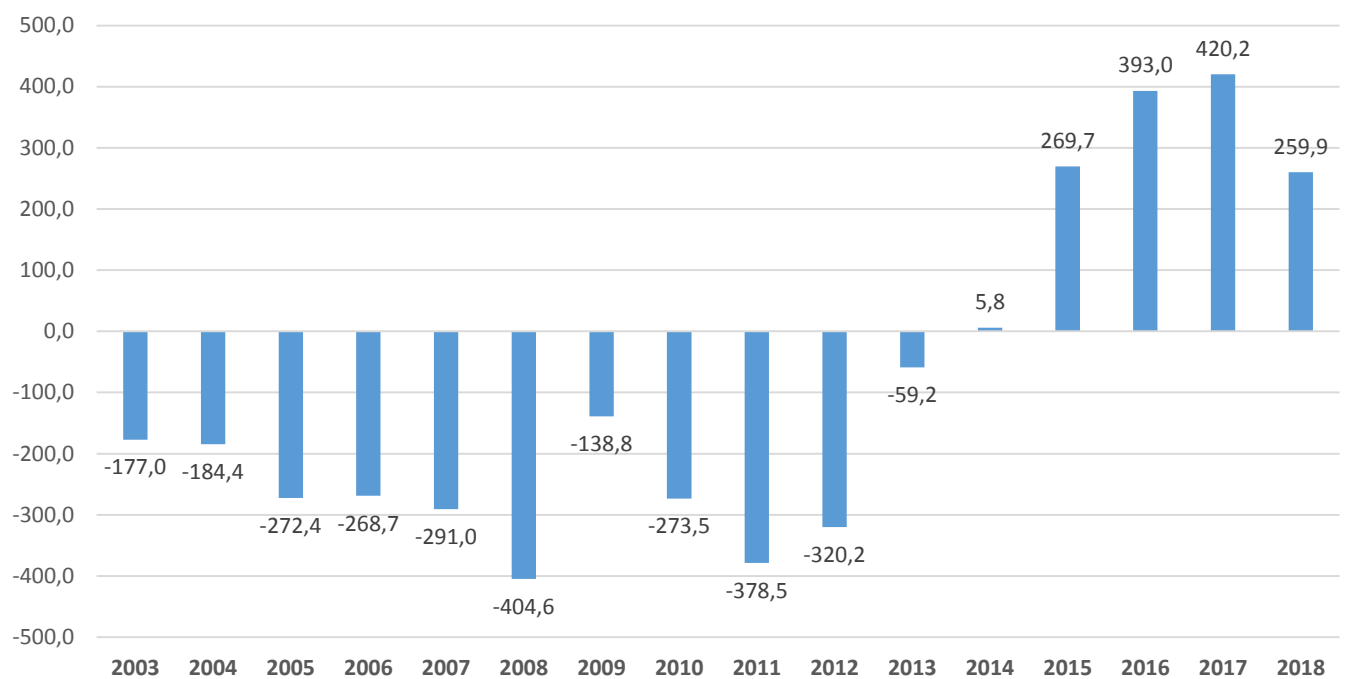
- Deficitul comercial al grupei de preparate pentru hrana animalelor a fost în 2017 de peste 200 de milioane de euro (1,6% din deficitul comercial total cu bunuri), iar în primele 8 luni ale anului 2018 de aproximativ 160 milioane de euro (1,8% din deficitul comercial)
- Deficitul comercial total pe ultimii 15 ani a fost de 1,9 miliarde de euro, jumătate din deficit fiind generat numai în ultimii 5 ani
- Aproximativ jumătate din deficit este generat de comerțul cu preparate utilizate pentru hrana câinilor și pisicilor, iar restul pentru hrana altor animale (inclusiv din zona de zootehnie, vizată de subvenții europene)

Deficitele comerciale ale grupelor 3102, 3103, 3104, 3105. Ingrasaminte minerale sau chimice azotate, fosfatice și potasice

- Deficitul comercial al grupelor specifice îngrășămintelor chimice a atins un nivel maxim de **420 de milioane de euro în 2017** (3,25% din deficitul comercial cu bunuri), respectiv un nivel de 260 de milioane de euro în primele opt luni ale anului 2018 (2,9% din deficitul comercial cu bunuri din ianuarie-august 2018)
- Dacă până în 2013 s-au înregistrat mai ales surplusuri comerciale, odată cu liberalizarea prețului gazelor naturale și cu celelalte dificultăți ale sectorului de îngrășăminte chimice deficitele comerciale s-au majorat în fiecare an – **aproximativ 1,35 miliarde de euro numai în ultimii trei ani și jumătate**
- Impactul cel mai mare asupra deficitului comercial l-a avut componenta de îngrășăminte chimice, în contextul în care a avut loc **reducerea de 20 de ori a exporturilor acestor bunuri în 2016 față de 2011**

Deficitul comercial al grupelor de bunuri 3102-3105 specifice ingrasamintelor minerale și chimice

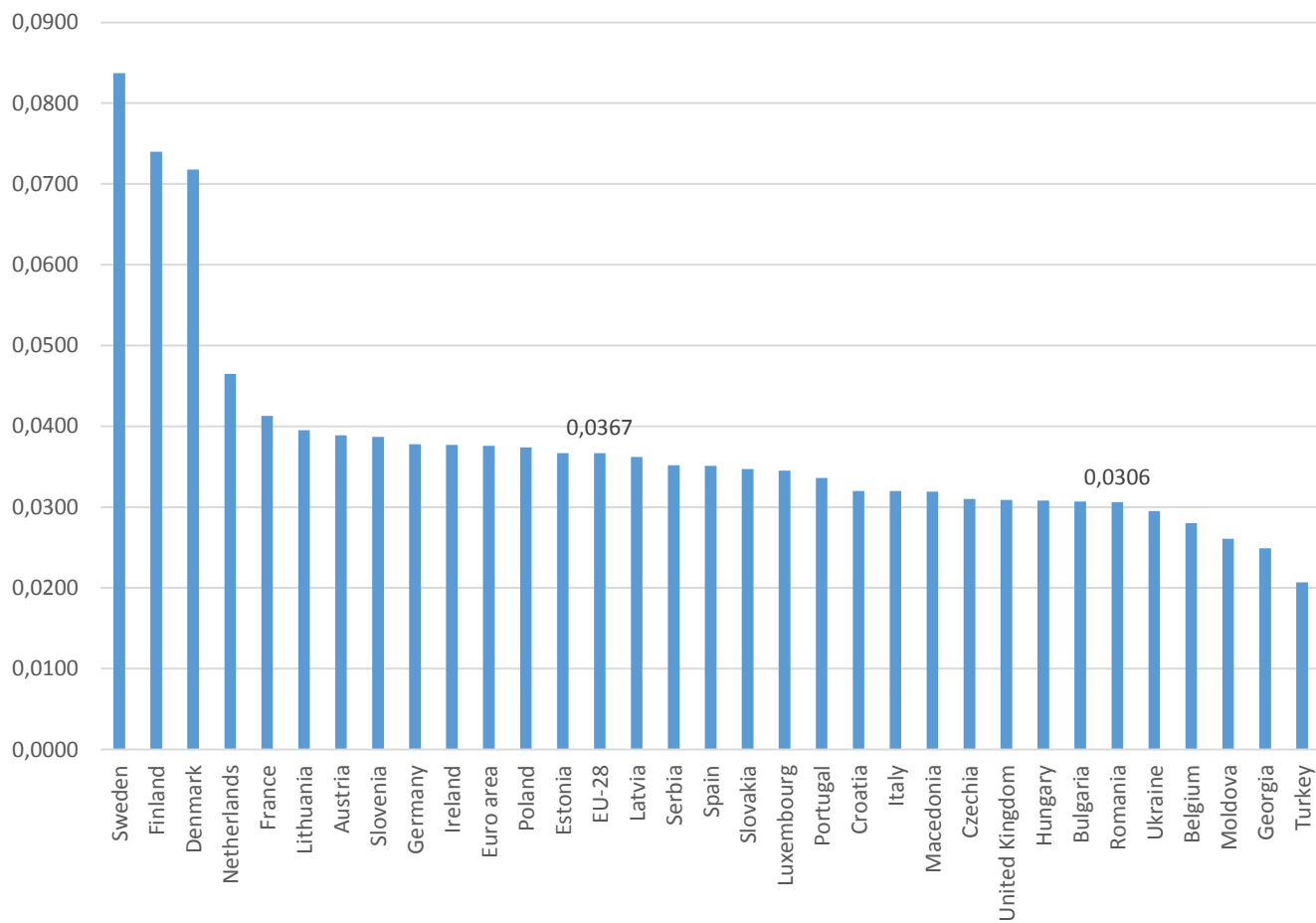
Principalele țări de proveniență pentru importurile de îngrășăminte/țări de destinație pentru exporturi

Importuri	Grupa 3102 (azotat)		Exporturi	Grupa 3102 (azotat)	
	Milioane de euro	Procent din total		Milioane de euro	Procent din total
BULGARIA	60,4	31,1%	HUNGARY	12,8	25,3%
EGYPT	29,5	15,2%	TURKEY	11,6	23,1%
HUNGARY	17,2	8,9%	BULGARIA	6,3	12,6%
UKRAINE	14,9	7,7%	SERBIA	5,3	10,5%
AUSTRIA	14,4	7,4%	UKRAINE	4,6	9,1%
GEORGIA	9,1	4,7%	SLOVAKIA	2,4	4,9%
RUSSIA	8,4	4,3%	POLAND	2,1	4,1%
TURKMENISTAN	8,3	4,3%	CZECH REPUBLIC	1,6	3,3%
SLOVAKIA	7,8	4,0%	GREECE	1,2	2,5%
GREECE	4,2	2,2%	AUSTRIA	0,8	1,7%
ITALY	4,1	2,1%	MOLDOVA	0,7	1,6%
GERMANY	3,1	1,6%			
POLAND	2,9	1,5%			
TURKEY	2,6	1,4%			
CROATIA	2,2	1,2%			

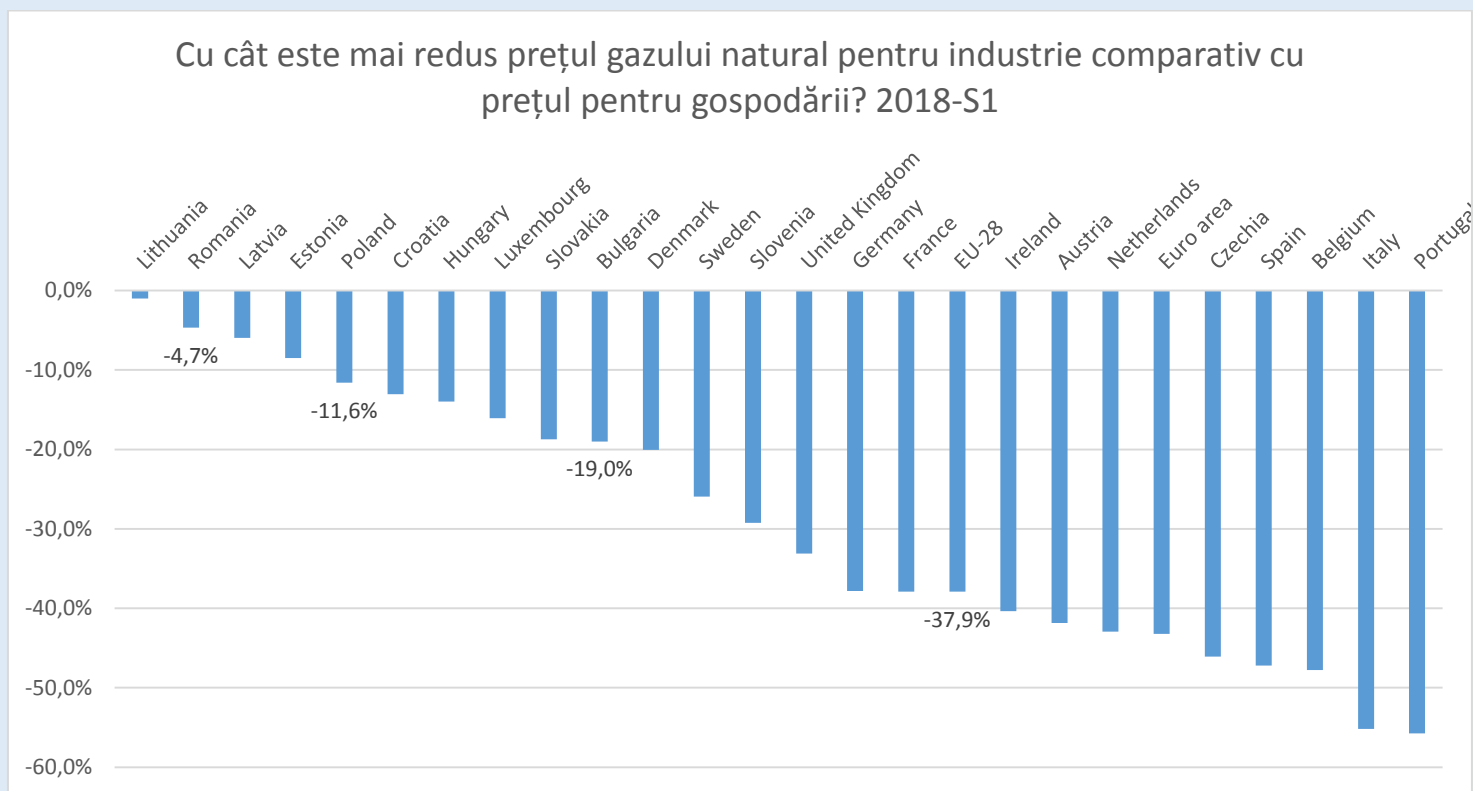
Importuri	Grupa 3105 (combinate – azot, fosfor, potasiu)		Exporturi	Grupa 3105 (combinate – azot, fosfor, potasiu)	
	Milioane de euro	Procent din total		Milioane de euro	Procent din total
MOROCCO	52,3	22,0%	HUNGARY	12,2	19,7%
BULGARIA	45,7	19,2%	CHINA	10,1	16,2%
RUSSIA	23,2	9,7%	BULGARIA	8,7	14,0%
GREECE	18,2	7,7%	INDONESIA	8,3	13,5%
LITHUANIA	15,8	6,6%	VIETNAM	6,6	10,7%
TUNISIA	12,3	5,2%	ALGERIA	4,2	6,9%
CROATIA	10,5	4,4%	SERBIA	3,9	6,4%
TURKEY	9,4	4,0%	MOLDOVA	3,0	4,9%
AUSTRIA	9,1	3,8%	AUSTRIA	1,7	2,8%
SPAIN	8,6	3,6%	KENYA	1,6	2,6%
HUNGARY	6,9	2,9%	SLOVAKIA	1,2	2,0%
ITALY	6,6	2,8%			
FRANCE	3,9	1,6%			
GERMANY	3,1	1,3%			
POLAND	2,6	1,1%			

- Diferențele actuale de prețuri la gaze naturale nu justifică tendința de accentuare a deficitului cu îngrășăminte al României.
- România are al doilea cel mai redus preț la gaze naturale pentru consumatorii non-casnici (Eurostat, octombrie 2018)

Prețul gazelor naturale pentru consumatorii non casnici - Semestrul I, 2018 - euro/kwh

- Prețul mediu al gazelor naturale pentru industrie este cu 38% mai redus în UE comparativ cu prețul suportat de către gospodării. În România diferența este de doar 4,7%.
- În concluzie, majorarea deficitelor comerciale cu îngrășăminte a fost generată de închiderea majorității combinatelor în 2013-2014 (în care nu s-au făcut alte investiții).

4.3. Deficite specifice exportului de resurse și importului de produse prelucrate

Grupa 1905. Produse de brutărie, de patiserie și biscuiți

- România a înregistrat în 2017 un surplus comercial cu grâu de 775 milioane de euro, dar și deficite comerciale la produse de patiserie și brutărie (70,2 mil euro), dulciuri (79,4 mil euro), făină de grâu (26,6 mil euro), paste (21,2 mil euro), aluat (12,3 mil euro) și pâine (9,2 mil euro) – în total 220 de milioane de euro.

Milioane euro	Total Grupa 1905	Din care, pâine
2003	12,3	0,0
2004	11,3	0,0
2005	16,1	0,2
2006	22,5	0,7
2007	47,3	2,8
2008	71,5	5,9
2009	58,9	6,5
2010	55,7	5,5
2011	65,4	5,3
2012	73,7	1,2
2013	88,0	3,2
2014	90,5	1,5
2015	122,0	5,0
2016	147,1	9,7
2017	163,9	9,2
2018	107,9	

Structura deficitului comercial al grupei 1905 din ultimii 5 ani

Milioane de euro	2013	2014	2015	2016	2017
produse de patiserie, brutarie, biscuiti etc.	26,3	34,8	52,8	63,0	70,2
biscuiti dulci, vafe, napolitane	54,6	53,3	63,3	71,2	79,4
paine	3,2	1,5	5,0	9,7	9,2
turta dulce	3,2	3,1	3,9	3,8	4,1
pesmeti si paine toast	-0,1	-3,0	-3,9	-1,6	2,3
paine crocanta	0,7	0,7	0,8	1,1	-1,3

Grupa 1103. Amestecuri și aluaturi din făină, crupe, griș, amidon, fecule sau extracte de malț pentru prepararea produselor de brutărie, de patiserie sau a biscuiților de la poziția 1905

- Deficitul comercial s-a majorat cu aproximativ 50% față de acum 3-4 ani, stabilizându-se la aproximativ 12 milioane de euro

2003	0,8
2004	0,8
2005	1,0
2006	1,3
2007	5,0
2008	6,5
2009	5,7
2010	5,9
2011	3,8
2012	8,0
2013	9,2
2014	8,8
2015	8,4
2016	12,7
2017	12,3

Grupa 1101. Făina de grâu

- În ciuda faptului că România a exportat grâu, exporturile de făină au fost în 2017 de aproximativ 7 milioane de euro, în timp ce importurile au fost cu 26,6 milioane de euro mai mari

2003	21,2
2004	6,3
2005	3,8
2006	4,5
2007	14,3
2008	21,6
2009	16,1
2010	16,9
2011	42,5
2012	30,7
2013	28,6
2014	29,9
2015	27,4
2016	17,6
2017	26,6

Grupa 1902 – Paste

- Deficit comercial în creștere în accelerată în ultimii 3 ani, la aproximativ 21 de milioane de euro în 2017, când România a avut exporturi de doar 10 milioane de euro

2003	-0,3	2010	7,8
2004	0,0	2011	9,5
2005	1,9	2012	11,3
2006	3,9	2013	11,1
2007	7,1	2014	10,9
2008	10,7	2015	13,3
2009	8,0	2016	16,3
		2017	21,2

Grupa 51 – Lână

- Avem surplusuri comerciale la lână neprelucrată și la fire de lână (materie primă) și deficite comerciale pentru lână prelucrată și țesături de lână (firmele de textile care activează în România și care importă materia primă necesară).
- Conform Eurostat, România a avut în 2017 al treilea cel mai mare efectiv de ovine din UE – aproximativ 10 milioane de capete în 2017, adică aproximativ 11,5% din efectivul total al UE, dar numai 4,5% din exporturile totale de lână ale Uniunii Europene – exportăm produse cu valoare adăugată redusă
- În schimb, Italia deține 8,3% din efectivul de ovine al UE, dar asigură 47% din exporturile totale ale UE – produse cu valoare adăugată mai ridicată. Similar, Germania deține 1,8% din efectivul total al UE, dar exportă 10% din exporturile totale de produse de lână ale UE
- În 2017 am avut un surplus comercial în comerțul cu ovine vii de 175 milioane de euro, din care 120 de milioane cu țări din afara UE, respectiv un surplus comercial de 28 milioane de euro cu carne de ovine (în special carne de miel).

- **România a înregistrat un deficit de 2,72 miliarde de euro în comerțul cu lână în ultimii 15 ani**

Milioane euro	Lână (total)	Lână neprelucrată	Lână prelucrată	Fire de lână	Țesături de lână
2003	215,7	-9,4	31,9	9,1	184,2
2004	243,9	-8,5	32,7	6,7	213,1
2005	222,5	-6,3	34,6	1,9	192,3
2006	218,4	-6,8	48,3	0,8	176,1
2007	227,4	-8,4	62,2	2,8	170,8
2008	188,7	-7,8	49,6	-0,5	147,5
2009	138,5	-6,2	47,5	-7,3	104,5
2010	144,8	-9,5	60,3	-13,4	107,4
2011	173,8	-10,0	83,1	-23,6	124,3
2012	155,4	-12,3	83,9	-32,4	116,2
2013	123,0	-11,6	86,7	-58,3	106,2
2014	130,2	-12,0	91,0	-61,6	112,8
2015	136,0	-10,3	95,2	-67,5	118,6
2016	151,7	-6,3	111,5	-82,3	128,8
2017	143,2	-8,5	120,2	-79,8	111,3
2018	105,2	-6,3	91,3	-55,1	75,3

4.4. Deficite specifice comerțului cu medicamente/produse utilizate în sistemul sanitar

Grupa 3004. Medicamente

- Este a doua grupă ca importanță în privința contribuției la deficitul comercial al României – 13,3% din deficitul total înregistrat în anul 2017
- Majorarea veniturilor din economie a condus la **accentuarea deficitului comercial cu medicamente cu aproximativ 500 de milioane de euro**, până la un nivel maxim de 1,72 miliarde de euro în 2017 – exporturi de 716 milioane de euro și importuri de 2,45 miliarde de euro
- **În 2017 importurile de medicamente au reprezentat a treia categorie în privința importurilor totale ale României**, după componente auto (2,99 mld euro), petrol (2,7 mld euro) și înaintea importurilor totale de automobile (2,05 mld euro).
- 85% din deficitul comercial al grupei 3004 este cauzat de subgrupa 300490 care conține cea mai mare parte a medicamentelor comercializate, dar care nu este defalcată nici în cazul analizei detaliate a subgrupelor de bunuri

3004. Medicamente (altele decât 3002, 3005 și 3006)

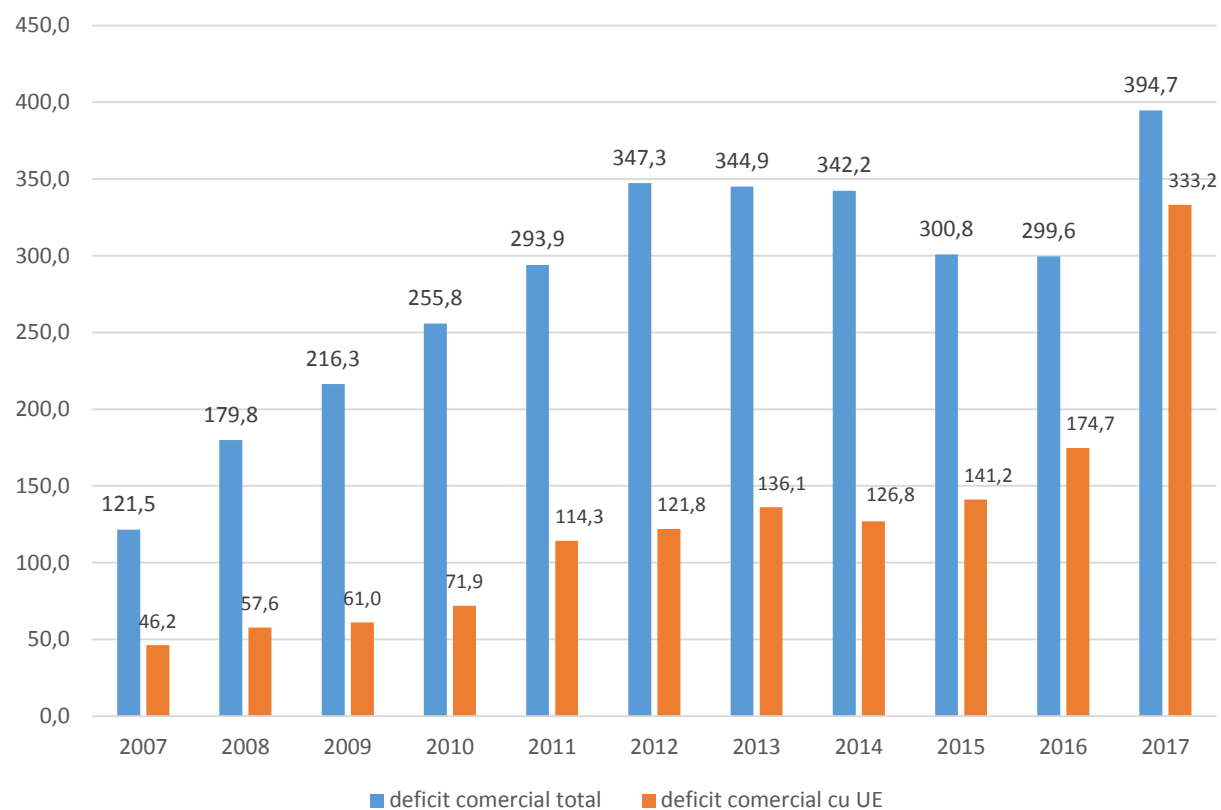
Milioane de euro	3004. Medicamente (cu excepția produselor de la pozițiile 3002, 3005 sau 3006) constituite din produse amestecate sau neamestecate, preparate în scopuri terapeutice sau profilactice	300410. Medicamente care conțin peniciline sau derivați ai acestor produse	300420. Medicamente care conțin antibiotic	300431. Medicamente care conțin insulina	300432. Medicamente care conțin hormoni corticosteroizi	300439. Medicamente care conțin hormoni sau steroizi utilizați ca hormoni, dar nu conțin antibiotic	300440. Medicamente care conțin alcaloizi sau derivați ai acestora	300450. Medicamente care conțin provitamine, vitamine, inclusiv concentratele naturale, precum și derivații lor	300490. Medicamente constituite din produse amestecate sau neamestecate, preparate în scopuri terapeutice sau profilactice, prezentate sub formă de doze (inclusiv cele care se administrează cutanat) sau condiționate pentru vânzarea cu amănuntul
2003	442,9	15,9	49,2	17,3	7,9	8,5	10,9	7,4	325,8
2004	611,0	24,2	61,6	22,6	13,6	12,4	15,5	6,3	454,9
2005	731,9	22,4	68,4	23,3	15,0	12,7	16,3	7,5	566,3
2006	997,6	27,5	81,5	30,1	21,5	17,0	27,0	10,3	782,7
2007	1163,4	37,5	71,2	37,2	20,8	28,8	25,4	20,7	921,9
2008	1388,9	41,4	77,6	46,4	26,5	31,4	21,2	28,0	1116,4
2009	1222,4	27,8	52,2	42,1	36,5	22,9	24,5	20,9	995,5
2010	1197,0	21,9	41,4	57,9	57,1	26,1	2,9	33,1	956,6
2011	1218,4	23,1	39,4	65,2	52,6	26,0	-9,1	31,5	989,8
2012	1155,9	19,9	33,5	61,2	24,5	16,1	3,3	37,5	960,0
2013	1285,8	13,4	22,9	67,4	23,0	12,4	23,0	28,2	1095,5
2014	1355,0	17,6	21,1	60,9	32,5	13,3	21,8	34,2	1153,5
2015	1365,7	22,5	26,2	69,5	53,8	46,3	24,2	28,2	1095,1
2016	1655,6	8,9	27,8	65,6	46,2	49,9	27,8	26,4	1403,0
2017	1722,1	14,8	20,7	73,8	47,0	61,6	0,0	29,6	1454,5

Grupa 3002 Sange uman; sange animal preparat pentru utilizari terapeutice, profilactice sau de diagnosticare; antiseruri, alte fractiuni ale sangelui, produse imunologice modificate, chiar obtinute pe cale biotehnologica, vaccinuri, toxine, culturi de microorganisme

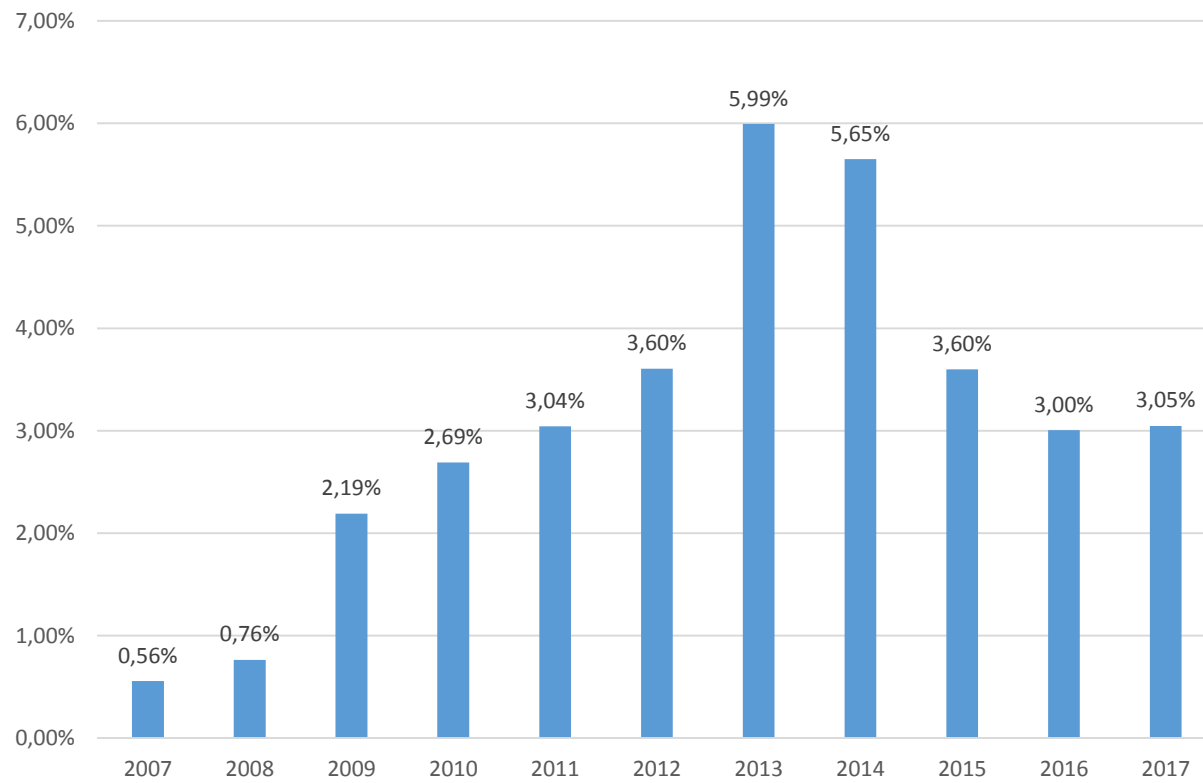
- În anul 2017 a fost a **11-a grupă de bunuri care a contribuit la deficitul balanței comerciale** (cu bunuri). Deficitul comercial al grupei 3002 a fost de aproximativ 400 milioane de euro, din care 85% în relația cu Uniunea Europeană.
- Deficitul comercial al grupei 3002 din perioada 2007-2017 a depășit 3 miliarde de euro, din care 2 miliarde de euro în perioada 2012-2017
- Deficitul comercial al grupei 3002 din anul 2017 a reprezentat 3% din deficitul comercial total (cu bunuri) al României
- 75% din deficitul comercial al grupei 3002 a fost generat de subgrupa de antiseruri, fracțiuni ale sângelui și anticorpi, adică de produse necesare analizelor de sânge
- 22% din deficitul comercial al grupei 3002 a fost generat de vaccinuri (în special cele umane – 16 puncte procentuale din total)

MILIOANE DE EURO	2017 Importuri	2017 Exporturi	2017 Deficit comercial	2016 Importuri	2016 Exporturi	2016 Deficit comercial
TOTAL GRUPA 3002	402,759	11,1	391,66	308,3038	12,082	296,222
Antiseruri, alte fracțiuni ale sângelui (precum hemoglobina, globulina din sânge etc) și produse imunologice modificate (anticorpi)	296,475	3,3986	293,08	251,9549	8,15	243,805
Vaccinuri pentru medicina umană	64,5789	2,1194	62,46	19,60609	1,1018	18,5043
Vaccinuri pentru medicina veterinară	27,0895	1,6323	25,457	22,53548	0,9297	21,6058
Culturi de microorganisme	8,13639	0,2336	7,9028	10,78934	0,9464	9,84292
Toxine (precum Plasmodia)	5,95818	3,1814	2,7768	3,373654	0,9537	2,41997
Sânge uman	0,52101	0,5349	-0,014	0,044313	0	0,04431

Deficitul comercial cu sânge uman/sânge animal preparat/antiseruri (grupa 3002)

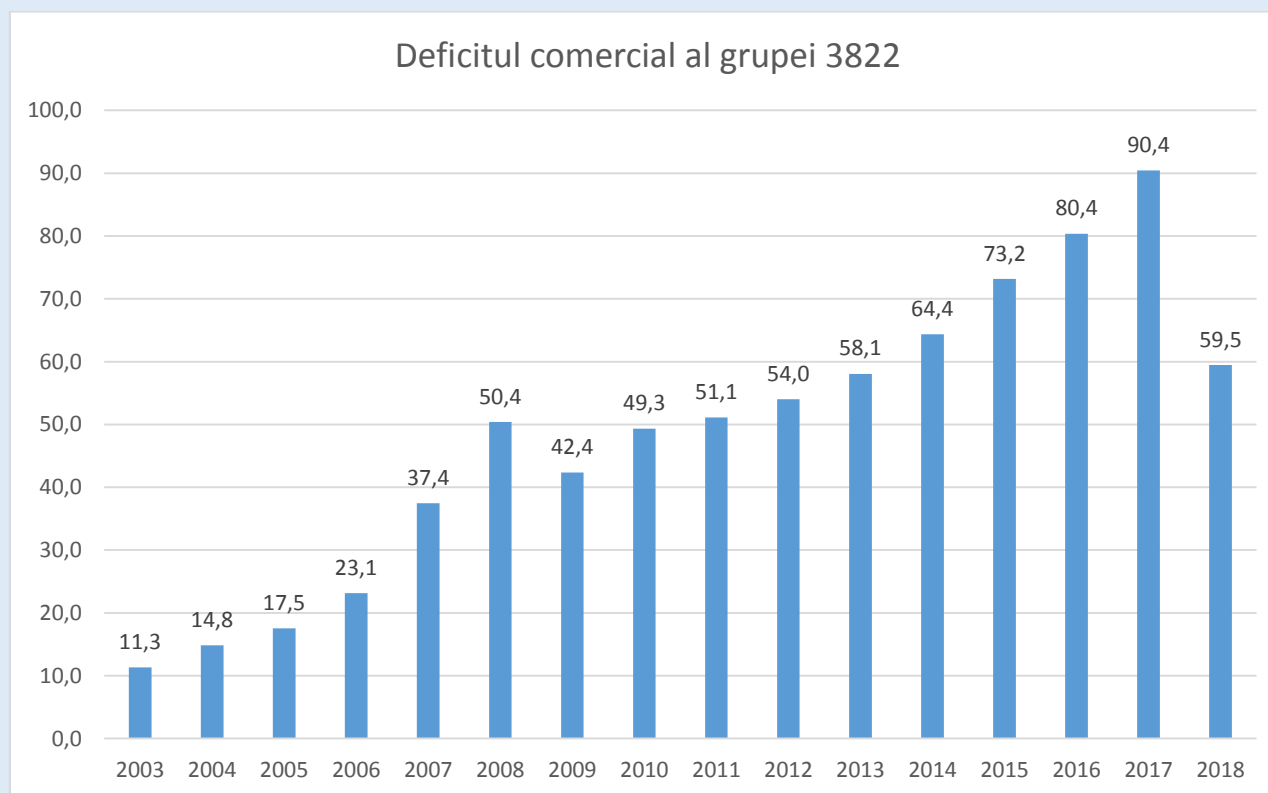

Pondereia grupei 3002 in deficitul comercial total

Grupa 3822. Reactivi de diagnostic sau de laborator pe orice fel de suport si reactivi de diagnostic sau de laborator preparati, chiar prezentati pe un suport, altii decat cei de la pozitiile 3002 sau 3006; materiale de referinta certificate

- Deficitul comercial s-a majorat cu 80% în ultimul an comparativ cu perioada 2008-2012
- Pe întreaga perioadă analizată a fost de 777 milioane de euro, din care jumătate numai în ultimii 5 ani

5. De ce are nevoie economia României pentru a reduce deficitul comercial/de cont curent?

- **2-3 noi investiții străine directe de mare anvergură**, obligatoriu în sectoare economice generatoare de surplus comercial – construcții de mașini, produse electrocasnice, electronice, mașini, utilaje și echipamente etc.
- **Investițiile în consum (dominante în ultima perioadă) nu reprezintă o veste bună pentru economie** – generează efecte de antrenare scăzute asupra agenților economici interni și deficite comerciale suplimentare
- **Câteva firme românești care să se extindă pe piețele externe**, de pe urma cărora să existe intrări de venituri primare în România.
- România are cele mai reduse investiții străine directe realizate în străinătate, dintre toate economiile din Europa Centrală și de Est – 0,5% din PIB-ul anului 2017, relativ la 6,4% în Polonia, 12,1% în Cehia și 22,8% în Ungaria (conform tabelului de mai jos)
- **Investiții autohtone în domeniile vizate de fondurile europene de care beneficiază România**, astfel încât acestea să nu genereze o majorare a importurilor, ci o stimulare a producției interne (în special, bunuri de capital)